

## 167

### **Besluit van 2 april 1991, houdende financiële sancties tegen Irak (Sanctiebesluit financiële dienstenverkeer en betalingsverkeer Irak)**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van 18 februari 1991, nr. WJB 91/265, gedaan mede namens Onze Minister van Buitenlandse Zaken;

Overwegende dat Nederland dient te voldoen aan internationale sanctie-afspraken met betrekking tot Irak en met name aan de Resoluties 660 en 661 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties;

Gelet op de artikelen 2 en 3 van de Sanctiewet 1977 (Stb. 1980, 93);

De Raad van State gehoord (advies van 21 maart 1991, no. WO2.91.0106);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën, gedaan mede namens Onze Minister van Buitenlandse Zaken, van 28 maart 1991, nr. WJB 91/485;

Hebben goedgevonden en verstaan:

#### **Artikel 1**

Het is een ieder verboden, zonder door of namens Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën verleende ontheffing, hetzij langs directe, hetzij langs indirecte weg, enige beheers- of beschikkingshandeling te verrichten met betrekking tot gelden of activa die bij in Nederland gevestigde banken of andere financiële instellingen worden aangehouden en die direct of indirect, geheel of in overwegende mate, toebehoren aan de Republiek Irak, aldaar woonachtige of verblijvende personen, aldaar gevestigde openbare lichamen, aldaar gevestigde rechtspersonen, en filialen of bijkantoren aldaar van rechtspersonen die elders zijn gevestigd.

#### **Artikel 2**

1. Het is een ieder verboden om, direct of indirect, betalingen te verrichten, op welke wijze dan ook, naar de Republiek Irak voor handelingen die zijn verboden bij het In- en Uitvoerbesluit Irak 1991 (Stb. 1991, 123) of de Sanctiebeschikking handelsverkeer luchtvaart en scheepvaart Irak en Koeweit 1990 (Stcrt. 154) en de Sanctiebeschikking dienstenverkeer Irak – Koeweit 1990 (Stcrt. 1991, 11).

2. Het verbod, vervat in het eerste lid, is niet van toepassing op

betalingen terzake van handelingen waarvoor door of namens Onze terzake bevoegde Ministers een vrijstelling of ontheffing is verleend.

3. Op het tijdstip waarop de in het eerste lid genoemde sanctiebeschikkingen zijn vervangen door een sanctiebesluit op grond van de artikelen 2 en 3 van de Sanctiewet 1977 dat in dezelfde onderwerpen voorziet, geldt de in het eerste lid gedane verwijzing naar de onderscheidene sanctiebesluiten.

### **Artikel 3**

1. Het is een ieder verboden, zonder door of namens Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën verleende ontheffing, direct of indirect kapitaal of andere financiële middelen ter beschikking te stellen aan de Republiek Irak, aan aldaar woonachtige of verblijvende personen, aldaar gevestigde openbare lichamen, aldaar gevestigde rechtspersonen, en filialen of bijkantoren aldaar van rechtspersonen die elders zijn gevestigd.

2. Onder het ter beschikking stellen van andere financiële middelen wordt mede verstaan het stellen of verlengen van garanties, onder welke naam dan ook.

### **Artikel 4**

Het is een ieder verboden, zonder door of namens Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën verleende ontheffing, op welke wijze dan ook, medewerking te verlenen aan handelingen die ingevolge de artikelen 1 tot en met 3 verboden zijn.

### **Artikel 5**

Ontheffingen en vrijstellingen die door of namens Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Financiën zijn verleend van bepalingen van de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak 1990 (Stcrt. 1990, 150) en de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak en Koeweit 1990 – III (Stcrt. 1990, 154) worden beschouwd als ontheffingen en vrijstellingen van de overeenkomstige bepalingen van dit besluit.

### **Artikel 6**

Dit besluit treedt in werking met ingang van 6 juni 1991.

### **Artikel 7**

Dit besluit kan worden aangehaald als «Sanctiebesluit financiële dienstenverkeer en betalingsverkeer Irak».

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Financiën. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 mei 1991, nr. 91

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 2 april 1991

Beatrix

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,  
W. Kok

De Minister van Financiën,  
W. Kok

Uitgegeven de *vijfde* april 1991

De Minister van Justitie,  
E. M. H. Hirsch Ballin

## NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit dient, overeenkomstig de artikelen 7 en 8 van de Sanctiewet 1977, ter vervanging van de Sanctiebeschikking: betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak 1990 en de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak en Koeweit 1990-III, beide uitgevaardigd door de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Financiën.

De grondslag van dit besluit in gelegen in de artikelen 2 en 3 van de Sanctiewet.

Na de inval van de Iraakse troepen in de Staat Koeweit op 2 augustus 1990 maakte de Republiek Irak bekend bepaalde maatregelen te zullen nemen met betrekking tot de vermogens van Koeweitse personen en instellingen. Irak zou door enige beheers- of beschikkingshandeling te verrichten buiten de wil van de rechthebbende om met betrekking tot Koeweitse tegoeden profijt kunnen trekken van zijn schending van de internationale rechtsorde. De bevordering van deze rechtsorde maakte het derhalve noodzakelijk te voorkomen dat Irak dit profijt zou kunnen trekken. Met het oog hierop is Nederland betrokken bij internationale afspraken, geïnitieerd door de Verenigde Staten, die ertoe strekt dat Koeweitse tegoeden bij Nederlandse banken of andere financiële instellingen werden bevroren. Deze internationale afspraken zijn door Nederland door middel van de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Koeweit 1990, gepubliceerd in Stcrt. 1990/149, geëffectueerd.

Op 4 augustus 1990 hebben de Europese Gemeenschappen en de Lidstaten van de Europese Gemeenschappen, volgend op de veroordeling van de Iraakse inval in Koeweit op 2 augustus door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (Resolutie 660), besloten tot het nemen van maatregelen ter uitvoering van deze resolutie. Onderdeel van deze maatregelen was het bevroren van alle Iraakse bezittingen die zich op het grondgebied van de Lidstaten bevinden, hetgeen door middel van de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak 1990, gepubliceerd in Stcrt. 1990/150, werd bewerkstelligd.

Tevens werd op 6 augustus 1990 in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, om naleving door Irak van Resolutie 660 te bewerkstelligen, Resolutie 661 aangenomen, welke alle leden van de Verenigde Naties verplicht tot een volledige handelsboycot van Irak en het bezette Koeweit. Door middel van Resolutie 661 werd eveneens het overmaken van gelden naar Irak of Koeweit of personen in die landen verboden. Deze resolutie is, voor zover het het betalingsverkeer en het financiële dienstenverkeer betreft, uitgevoerd door de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak en Koeweit 1990-III gepubliceerd in Stcrt. 1990/154. Ook in het kader van de EEG zijn sanctiemaatregelen getroffen teneinde uitvoering te geven aan Resolutie 661: op 8 augustus 1990 is door de Raad van de EEG Verordening 2340/90 aangenomen, waarbij een groot aantal transacties met en dienstverlening naar Irak en Koeweit werden verboden.

Op 2 maart 1991 – toen de bevrijding van Koeweit een feit was – heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties resolutie 686 (1991) aanvaard. Hierin wordt onder meer aan de Lidstaten verzocht alle passende maatregelen te nemen om samen te werken met de regering en het volk van Koeweit bij de wederopbouw van hun land. Daarnaast hebben de Lidstaten van de Europese Gemeenschappen op 4 maart 1991 in het kader van de Europese Politieke Samenwerking overwogen dat er geen reden is de sanctiemaatregelen jegens Koeweit nog langer te handhaven.

Derhalve heeft Nederland de met betrekking tot Koeweit genomen Sanctiemaatregelen ingetrokken.

De Sanctiewet 1977 gaat uit van het totstandbrengen van sanctie-maatregelen bij Koninklijk Besluit. Artikel 7 van de wet geeft de mogelijkheid om vooruitlopend op zo'n Sanctiebesluit ministeriële sanctiebeschikkingen uit te vaardigen, indien een gewichtige reden een onmiddellijke voorziening eist. De ondergetekenden hebben gemeend van deze bevoegdheid gebruik te moeten maken, gelet op de internationale verplichtingen waarvoor Nederland was gesteld en de dringendheid waarmee de maatregelen in werking moesten treden. Immers indien maatregelen nog enige tijd op zich hadden laten wachten, was de kans groot dat bij voorbeeld alle tegoeden uit Nederland zouden zijn weggehaald.

De internationale maatregelen zijn het gevolg van internationale consensus over de te volgen sanctiepolitiek. Alle betrokken landen hebben ieder binnen hun eigen rechtskader de verplichtingen zoveel mogelijk op vergelijkbare wijze geïmplementeerd. Hierdoor is bereikt dat een zoveel mogelijk sluitend systeem tot stand is gebracht.

Ingevolge artikel 8 van de Sanctiewet heeft een Sanctiebeschikking een geldigheidsduur van 10 maanden. Binnen deze periode moet voorzien zijn in een Koninklijk Besluit dat hetzelfde onderwerp regelt. Aangezien de internationale verplichtingen met betrekking tot de Republiek Irak vooralsnog onverminderd blijven gelden, is het thans nodig een Sanctiebesluit tot stand te brengen ter vervanging van de Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak 1990 en de (tweemaal gewijzigde) Sanctiebeschikking betalingsverkeer en financiële dienstenverkeer Irak en Koeweit 1990-III. Het onderhavige besluit voorziet hierin. De inhoud van het besluit stemt overeen met de inhoud van de thans nog geldende Sanctiebeschikkingen met dien verstande dat waar mogelijk bepalingen zijn samengevoegd.

Ingevolge artikel 9 van de Sanctiewet zijn ontheffingen en vrijstellingen mogelijk. Een Vrijstellingsregeling is gepubliceerd in Stcrt. 1990/154. Deze regeling is vervangen door de Vrijstellingsregeling van 30 januari 1991 (Stcrt. 1991/23). In individuele gevallen is ontheffing verleend nadat is komen vast te staan dat de betrokken transactie niet direct of indirect ten goede kan komen aan Irak. Genoemd artikel 9 maakt ook vrijstellingen en ontheffingen van het Sanctiebesluit mogelijk. De ondergetekenden zijn voornemens het onder de Sanctiebeschikkingen gevoerde beleid op dit punt voort te zetten.

Omdat het Sanctiebesluit het betalingsverkeer en het financiële dienstenverkeer met Irak stillegt brengt het drijven van handel met genoemd land voorzienbare risico's met zich mee. Bovendien is de afwikkeling van nog lopende handelstransacties in principe onmogelijk.

Bedrijven of instellingen die een ontheffing willen vragen van het bepaalde in het Sanctiebesluit dienen er rekening mee te houden dat slechts in bijzondere omstandigheden ontheffing zal worden verleend. Bij de beslissing op een ontheffingsverzoek spelen internationale ontwikkelingen en afspraken een rol.

Een verzoek om ontheffing wordt ingediend bij De Nederlandsche Bank N.V., die het vergezeld van advies doorgeleidt naar de Minister van Financiën, die mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken over het verzoek beslist. In de praktijk zijn er globaal twee categorieën ontheffingen te onderscheiden, te weten: 1) generieke ontheffingen voor het uitoefenen van een normale bedrijfsvoering en 2) ontheffingen met betrekking tot specifieke transacties. Over de verleende ontheffingen wordt door het Ministerie van Financiën en door De Nederlandsche Bank geen informatie aan derden verstrekt. Diegene aan wie ontheffing is verleend, kan de ontheffing desgewenst zelf in de openbaarheid brengen. Indien ontheffing wordt verleend zullen bepalingen worden opgenomen die erop zijn gericht te voorkomen dat geld kan afvloeien naar de Republiek Irak.

Ingevolge artikel 10 van de Sanctiewet 1977 zijn de controleurs van de Economische Controle Dienst aangewezen als ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van de Sanctiebepalingen. Op de door de Economische Controle Dienst verkregen informatie is ingevolge artikel 11 van de Sanctiewet geheimhouding van toepassing.

Ter voldoening aan artikel 5 van de Sanctiewet is de Sociaal-Economische Raad in kennis gesteld van het voornemen tot het doen van de voordracht tot vaststelling van het onderhavige Sanctiebesluit.

De Raad heeft laten weten dat hij zich met het Sanctiebesluit kan verenigen.

### **Artikelsgewijze toelichting**

#### *Artikel 1*

Dit artikel regelt de bevrozing van Iraakse tegoeden bij in Nederland gevestigde banken en andere financiële instellingen;

#### *Artikel 2*

Dit artikel verbiedt betalingen die zijn gerelateerd aan transacties die bij andere sanctiemaatregelen verboden zijn;

#### *Artikel 3*

Dit artikel verbiedt alle kapitaal-, betalings- en financiële diensten-verkeer naar Irak;

#### *Artikel 4*

Dit artikel verbiedt medewerking aan transacties die op grond van bovengenoemde artikelen verboden zijn. Door dit artikel wordt met name voorkomen dat banken en andere financiële instellingen aan financiële transacties met Irak deelnemen;

#### *Artikel 5*

Dit artikel strekt ertoe dat reeds verleende ontheffingen en vrijstellingen van de Sanctiebeschikkingen in stand kunnen blijven. Dit is met name van belang voor ontheffingen met een meer algemeen karakter.

De Minister van Buitenlandse Zaken,  
H. van den Broek

De Minister van Financiën,  
W. Kok